
Det kongelige danske geografiske Selskab.

I det andet Møde 1918—19 holdt Docent ved Universitetet i Upsala, Dr. phil. Carl Skottsberg Foredrag om sin Ekspedition til Juan Fernandez Øerne og Paaskeøen. Lysbilleder. Ved denne Lejlighed udnævntes Doktoren til Æresmedlem af Selskabet.

I det tredje Møde 1918—19 holdt Kunstmaler, Godsejer Axel Jarl Foredrag om sin Rejse i

Egnene omkring den hvide Nil. Lysbilleder.

I det fjerde Møde 1918—19 holdt Direktør for Zoologisk Have i København, Dr. W. Dreyer Foredrag om sit Besøg i Ruinbyen Mitla i Meksiko. Lysbilleder.

Den svenske Ekspedition til de chilenske Stille-Havs-Øer 1916—17¹⁾.

Af

Docent, Dr. phil. Carl Skottsberg.

Billederne er efter Forfatterens Fotografier.

Under min Rejse i det subantarktiske Sydamerika 1907—09 dvælede jeg nogen Tid paa den store Ø Chiloé, hvor jeg lærte den valdivianske Regnskov at kende. Jeg havde allerede den Tid længe haft min Opmærksomhed rettet paa de paa Valparaisos Brede liggende Juan Fernandez-Øer, da jo disse bestandig har været berømt for deres Regnskove, som er vidt forskellige fra de ubetydelige Skovrester, man finder midt imod paa Fastlandet, medens de viser en ikke ringe Lighed med den valdivianske Skovtype, noget der bl. a. fremgaar af *Johows* fortrinlige Arbejde over Øernes Vegetation. Gennem den chilenske Regerings Imødekommenhed fik vi i August 1908 disponeret over et Fartøj for en kort Tur til de to Øer, Masatierra og Masafuera. Jeg havde næppe vovet at tro, at vort

Besøg vilde medføre nogen særlig Gevinst for Videnskaben, men fandt at Masafuera for en stor Del endnu var ukendt, og at en Flora af et subantarktisk eller andint Præg, om hvis Eksistens man ikke havde nogen Anelse, bebor de højere Regioner. Besøget paa denne Ø varede kun to Dage, Vegetationen sov endnu sin Vintersøvn, og saaledes var det ikke muligt at høste Frugterne af vore Opdagelser. Da disse lovede godt Udbytte, besluttede jeg senere at gøre en ny Rejse til Juan Fernandez og underkaste begge Øer en grundig Undersøgelse.

Trods Krigen lykkedes det mig at faa en ny, om end beskeden Ekspedition i Gang, og i Oktober 1916 forlod jeg Sverige, ledsaget af min Hustru, Assistent ved de botaniske Arbejder, og af Stud. phil. K. Bäckström, Zoolog. Rejsen foretoges med et svenskt Motorfartøj, som ad den korteste Vej førte os til Valparaiso, hvorfra et chilenskt

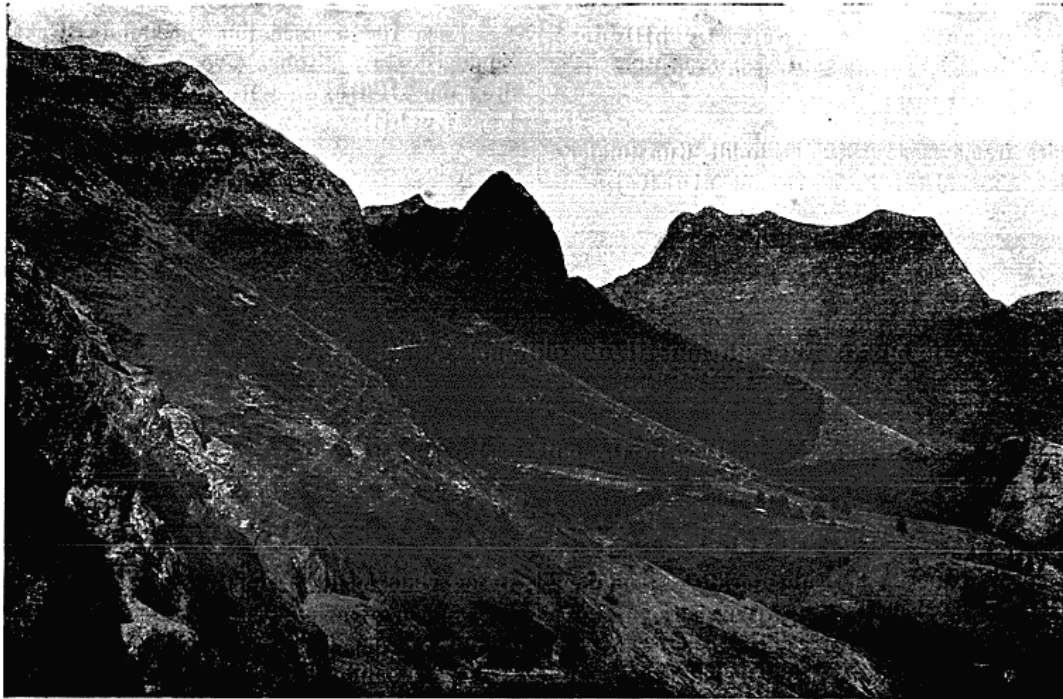
¹⁾ Forf. holdt den 7. Januar 1919 Foredrag i Selskabet om denne Ekspedition.

Krigsskib bragte os til Masatierra, hvor vi landede den 1. December.

Masatierra, der ligger 360 Mil fra Kysten, har en Overflade af 88 km². Dens Længdeakse (W.—E.) maaler omtrent 22, dens største Bredde 6½ km. Med sine djærve Konturer, fantastiske Spidser, brogede Skraaninger, dybe, skovfyldte Kløfter og lodrette Strandbrinker, mod hvilke Brændingen raser Aar ud og Aar ind, gør den et uforglemmeligt Indtryk. Topografien savner ikke sin Interesse. En udpræget Højdekam kan følges gennem hele Øen.

bredeste ender i Cumberland Bay, som er Øens eneste Havn og beboede Plads. I den lange, smalle vestlige Del følger Kammen Nordkysten, som paa Grund heraf er bleven en imponerende, lodret Væg. Kammen sænker sig dog hurtigt mod W. og længst ude i SW. er Øen ganske lav, kun 75—100 Meter. Alle Dale i denne Del har nord-sydlig Retning — Kammen kaster saaledes om; Dalene følger, som man jo kan vente, Lagenes Fald.

Øen opbygges af utallige Tuf- og Lavalag, der hurtigt eroderes; kun de højere Partier bestaar af

Landskab i den vestlige Del af Cumberland Bay; t. h. El Yunque.

I den østlige Dal løber den langs Sydkysten, som her danner en stejl Væg af 500—800 Meters Højde, kulminerende i den højeste Top, El Yunque (930 m). Mange dybe Dale løber fra S. til N. I det brede Midtparti gaar Kammen, som er meget smal, fra SE. til NW.; her finder vi det 590 Meter høje Bjærgpas »El Portezuelo«, gennem hvilket den eneste Vej gaar fra Nord- til Sydkysten. Dette Pas er meget bekendt under Navnet »Robinsons Udkig«: her sidder Mindetavlen over Alexander Selkirk, der betragtes som Forbilledet til Defoe's Robinson Crusoe. I Øens Centrum løber dens største og mest »modne« Dale ned til Havet til begge Sider; den

haardere Basalter, der danner de skarpe Kamme og hvasse Spidser. Noget Spor af recent vulkansk Virksomhed synes der ikke at findes. En Aldersbestemmelse er sikkert meget vanskelig at gøre; sandsynligvis er Øerne opstaaet i tertiær, maaske i sentertiær Tid.

Den vestlige Del af Masatierra gør et meget øde Indtryk, nøgne eller græsbevoksne Klipper, men ingen Steder Skov, ikke en Gang et Træ, medens de andre Dele er skovdækket, hvis vi undtager de høje Kamme og Ryggene mellem Dalene. Der maa være klimatisk Forskel mellem Øst og Vest, men vi mangler hidtil tilstrækkelige Observationer.

Rigtig nok findes der en beskeden meteorologisk Station i Cumberland Bay, men dens Resultater gælder vist kun for de lavere Egne i den centrale og sandsynligvis ogsaa i den østlige Del, medens den vestlige maa være tørrere. Om Klimaet inden denne Del vides dog intet med Sikkerhed. Dog er det let at skønne, hvor Aarsagen til den iøjnefaldende Forskel mellem Vest og Øst ligger. Vindene, som blæser med betydelig Styrke, er temmelig konstante fra SW.—SE.; opvarmede ved at passere et Hav, der ligger helt udenfor den kolde Kyststrøm, drives de op mod den høje Kam i Øst, der hyppig ligger indhyllet i Regn og Taage. I det vestlige Parti mødes derimod Vinden ikke af nogen høj, stejl Kyst, men glider sagte op mod den lave Kam — Forudsætningen for Opkomsten af den fugtige, montane Region er ikke til Stede, og dertil kommer, at Terrænet, hvor Skoven vilde have vokset, ligger direkte eksponeret for de skovfjendtlige Storme. Klimaet er ellers udpræget oceanisk. I Cumberland Bay opgaar den aarlige Nedbør til ca. 1100 mm, der fordeles paa ca. 130 Dage; $\frac{4}{5}$ falder i Vinterhalvaaret (April—Septbr.). Den aarlige Middeltemperatur er ca. $15\frac{1}{2}^{\circ}$; Variationen er kun ringe: den varmeste Maaned (Febr.) har $19\frac{1}{2}$, den koldeste (Aug.) 12. Frost forekommer ikke.

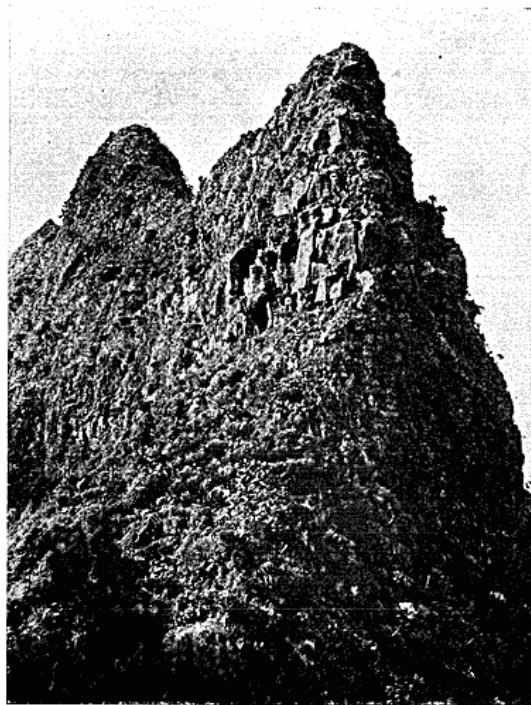
De lavere Egne, ogsaa nede i Dalbundene, har efter Menneskets Ankomst mistet sin oprindelige Vegetation og er for største Del skovløse. Saa følger en Slags Skov, endog af utrolig Tæthed; men den dannes alene af den fra Sydchile indførte Busk *Aristotelia maqui*, som spreder sig meget hurtigt og alvorlig truer de vilde Planters Eksistens.

Den oprindelige Flora er meget mærkelig, idet henimod 70 % af dens Arter er endemiske. Mange findes kun paa Masatierra, andre ogsaa paa Masafuera, som desuden har sine specielle Endemer.

Den naturlige Skov minder ikke saa lidt om den sydchilenske Regnskov: den er stedsegrøn, særlig rig paa Bregner, deriblandt Træer, og lavere Kryptogamer, men mangler Lianer og højere Epifyter. Et af de almindeligste Træer er den bekendte *Drimys Winteri*, endnu hyppigere er en Myrte (*Myrceugenia fernandeziana*). Flere har stor plantegeografisk Interesse, som f. Eks. Rutaceen *Fagara mayu*, som rimeligvis er i Slægt med tropiske polynesiske Arter, *Coprosma*, en Slægt der har sit Tyngdepunkt i Nyzeeland og helt mangler i Amerika, det formodentlig for kort Tid siden udryddede Sandeltræ (*Santalum fernandezianum*), som peger hen paa den vestlige Del af det Stille Hav, men er fuldstændig fremmed for Amerika etc. Og dog ligger jo Øerne uendelig meget nærmere dette Land end noget andet. Endog flere af de amerikanske Typer kan give Anledning til Spekulation, f. Eks. den endemiske Palme (*Juania australis*), der ikke har noget at bestille med den chilenske (*Jubaea spectabilis*), men som i Stedet har sine Slægtninge i de fjærne tropiske Ander.

I den fugtige montane Region træder der til adskillige ømfindtlige Typer, iblandt disse den sjældne *Lactoris*, der danner en egen, monotypisk Familie. Af overordentlig stor Interesse er Vegetationen paa højere Niveauer, særlig langs Foden af Kammene; her træffer vi mange smaa Træer med ejendommelig Voksemaade, Arter af *Dendroseris*, *Robinsonia*, *Rhetinodendron*, *Cuminia*, *Eryngium*, *Selkirkia* etc.: de fleste af disse staar meget isoleret i Jordens nulevende Flora.

Det vestlige Masatierra har en Vegetation, der til dels minder om Steppens; det er vanskelig at afgøre, hvor meget der tilhører den oprindelige Plantevækst, men sikkert er, at mange Ukrudtplanter nu spiller en meget fremragende Rolle. Den

Parti af Højdekammen ved »Portezuelo«.

lille Ø Santa Clara byder aldeles samme Naturforhold som den vestlige Del af Hovedøen, med hvilken den sandsynligvis tidligere har hængt sammen.

Faunaen er fattig. Højere Landdyr mangler, undtagen Fugle; iblandt disse er der ret interessante, endemiske Former. Undersøgelsen af den meget rigere Evertebratfauna vil sikkert give godt Udbytte og formodentlig aabenbare de samme mærkelige Slægtskabsforhold, der kendetegner Planteverdenen.

samme Tid meget højere. Formen er en Rektangels med Længdeaksen omtrent i N.—S., den største Længde er $10\frac{1}{2}$, Bredden 6 km. Øen er ubeboet og meget utilgængelig. Havn findes ikke, Ankerbunden er meget slet, Dage, ja endog Uger kan gaa, uden at Landing er mulig. Ved vort Besøg Februar—Marts 1917 er Øen for første Gang bleven Genstand for alvorlige videnskabelige Arbejder. Vor Hovedstation laa i Mundingen af Casasdalen, hvor det eneste brugbare Landingssted findes. Her ligger mange Huse — de opførtes i 1909

Ekspeditionen passerer »Portezuelo«.

Masatierras Historie er meget underholdende; den er ogsaa bleven Genstand for indgaaende Behandling ved den chilenske Historiker B. Vicuña Mackenna. I vore Dage bebos Øen af Fiskere, i alt omtrent 200 Personer, der ernærer sig ved Fangst af Fisk og af et kæmpemæssigt Krebsdyr (*Palinurus frontalis*). Den største Part af disse sendes levende til Valparaiso. Den marine Fauna og Flora synes at være meget forskellig fra den chilenske.

Masafuera ligger 92 Mil W. for Masatierra. Den er meget mindre, kun $53\frac{1}{2}$ km², men paa

for en chilensk Forbryderkoloni, der nogle Aar senere blev trukken tilbage.

Masafuera kan bedst sammenlignes med en solid Blok, hvis Overflade falder temmelig jævnt mod E. Kysten er overalt meget høj og stejl. Vest-siden er en ubrudt, overordentlig mægtig Væg paa 900—1400 Meters Højde. I topografisk Henseende er Øen ret forskellig fra Masatierra. Den geologiske Bygning er rigtig nok i Hovedsag den samme, men Lagene er afvekslende haardere og løsere, hvorfor Skraaningerne ofte er trappetrinformede, og Dalenes Indre byder de smukkeste Eksempler paa typiske Canyons.

Øens Plateau er sønderskaaren af en Række parallelle Dale, som alle gaar i østlig Retning. De større naar ned til Havet. Ryggene mellem disse Dale er meget smalle; ligesom paa Masatierra byder de den eneste Lejlighed til at naa de højere Egne og maa selvfølgelig flittig benyttes.

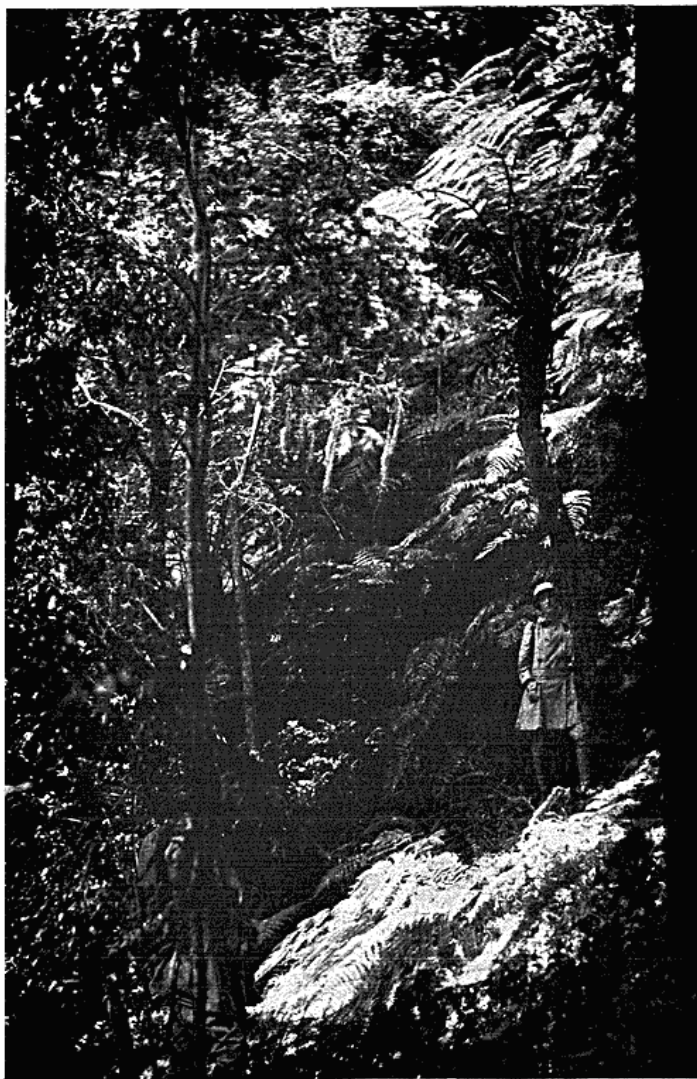
Masafueras Top, Los Inocentes, ligger i den sydvestlige Kvadrant; den kan kun naas fra Østsiden og maaler omtrent 1500 m. De Dale, der drænerer dette højeste Parti, er de største og dybeste og skærer Øen næsten helt igennem. Man kan, endskønt ikke uden Besvær, trænge to—tre km ind i dem; Dalbunden er derinde kun faa Meter bred, medens Væggene rejser sig næsten lodret til mange Hundrede Meter. Kløfterne paa Vestsiden er utrolig vilde, og kun de færreste kan naas.

Disse Canyons er vistnok Naturens egne Drivhuse paa Masafuera. Langs Bækken, der optager hele Dalbunden, pranger den kæmpemæssige Gunnera Masafuerae, og Væggene er dækket med de smukkeste Tæpper af Grønt, hvor Bregner af mange Arter og forskellige Størrelser og Nuancer spiller den største Rolle. Sol og Vind naar ikke herind, men Fugtigheden er desto større. Vandfald paa Hundrede Meters Højde risler over Klipperne. Efter hæftige Regnfald staar Vandet som en rivende Fos ud af Dalene — Drivhusene er lukket.

I Modsætning til paa Masatierra finder man langs Kysten en smal Rand af Strandblokke, som er styrtet ned fra Væggen, og over disse kan man klatre langs den største Del af Øen og trænge ind

i alle Dalmundinger, der naar Vandet. Da ifølge de faatallige Lodninger, som er udført, begge Øer fortsætter omtrent lige stejlt under Vandet, maa Forskellen i Strandens Udformning afhænge af det mere resistente Materiale, af hvilket Masafuera er dannet.

Om Klimaet vides der saa godt som intet med Sikkerhed. Utvivlsomt er det af samme Type som Masatierras, men de regionale Forskelligheder er paa Grund af den større Højde meget mere udpræget. Den basale Region, som strækker sig til ca. 300 Meters Højde, er tør, fuldstændig skovløs og bevokset med Græs og Urter, for en stor Del indført i senere Tid. Ifølge Fortællinger af Rejsende i det attende Aarhundrede skal Skoven Ganghave dækket Dalenes Sider helt ned imod Vandet, hvor nu, selv

Regnskov paa Masatierra. — Kæmpemæssig Dicksonia.

i de bedst vandede Dale, ingen eller kun enkelte Træer vokser. Først i en Højde af 300—400 m træffes lidt større, sammenhængende Skovpartier, der i enkelte Tilfælde naar op over Ryggen mellem to Dale. Som Regel har hvert Dalsystem sin egen lille Skovregion.

Skoven er meget fattigere end paa Masatierra,

Robinsonia thurifera, Masatierra.

men har ellers det samme Præg, en endemisk Myrte (*Myrcogenia Schulzei*) danner Hovedmassen. Bregnetræerne naar Kæmpestørrelse og ses ikke sjældent grenede. I 700—800 m opløses Skoven; *Drimys* gaar dog i enkelte Eksemplarer op til 1100 m. Medens Masatierra paa Grund af sin ringe Højde ikke giver Anledning til Uddannelse af en klimatisk Skovgrænse, er der ingen Tvivl om, at Masafuera i sin øvre Del har et Klima, der udelukker Skovvækst. I Overgangsbæltet afveksler Græspletter og bestanddannende Bregner, langs Ravinerne rejser sig ud af Bregnetæppet *Dicksonia*, *Robinsonia* og *Dendroseris*. Ubeskadigede Eksemplarer af disse sidste træffes kun sjældent, hvilket skyldes de talrige, forvildede Geder. Paa fugtige Steder udfolder den endemiske *Gunnera* sine mægtige Blade.

Rundt *Inocentes*, som maa være rigere paa Nedbør end nogen anden Egn paa Øen, danner *Dicksonia* en lav, uigennemtrængelig Skov, der næppe har sit Modstykke noget andet Sted.

Faunaen har samme Præg som paa Masatierra, men er rimeligvis endnu fattigere paa Arter.

I en Højde af 1100—1200 m optræder de første alpine Planter. I 1908 havde jeg truffet nogle faa Arter, nu opdagedes nye ved hver Ekskursion, og flere af disse sætter i den Grad deres Præg paa Vege-

tationen, at vi med fuld Ret kan tale om en alpin Region, der mangler paa Masatierra. Temperaturen er heroppe lavere, Frost forekommer sikkert om Vinteren, og maaske falder undertiden Sne. Landskabet minder mange Steder stærkt om den højnordiske Fjældmark. Iblant de alpine Arter er der en Del endemiske, hvis Slægtskabsforhold endnu ikke har kunnet fastslås, men de fleste er vistnok gamle Bekendte fra de sydlige andine Egne, Ildlandet og Falklandsøerne, f. Eks. *Empetrum rubrum*, *Lagenophora nudicaulis*, *Myrteola nummularia* etc. Efter at Fugleverdenen er bleven kendt, vil det maaske vise sig, hvis ikke en eller anden Plante kan være hidført med Fugle fra Fastlandet; Afstanden lægger jo næppe alt for alvorlige Hindringer i Vejen. Op-

dagelsen af den alpine Region paa Masafuera hører til Ekspeditionens vigtigere Resultater.

Til Masafuera var vi kommen med en lille Skonnert, der sidst i Februar vilde afhente os. Vi maatte vente paa den i to Uger — endskønt Provianten slap op (vi havde jo dog altid Gedekød), var vi meget tilfredse, da det viste sig højst nødvendigt at faa mere Tid for vore Arbejder end oprindeligt beregnet. Den 18. Marts kom vi tilbage til Masafuera, hvor vi fortsatte vore Undersøgelser, særlig i den montane Region. Den sidste April sagde vi Farvel af Øerne og rejste over Valparaiso langs Kysten til Arica, hvor vi sluttede os til den

Blik over den vestlige Del af Masatierra med den lille Ø Santa Clara.

chilenske Paaske-Ø-Ekspedition med Korvetten »General Baquedano«, den eneste Lejlighed, der findes til Øen, som hører under Chile.

Paaske-Øen hører til de mest isolerede Steder paa Jorden; Afstanden til den nærmeste Kyst, Chile, er omtrent 2100 Mil. Øen har jo længe været bekendt for sine arkæologiske Mærkværdigheder, de vældige Stenterrasser, Kæmpestatuerne, Levningerne af gamle Huse etc. Vor Opgave var jo ikke at

et gennemgaaende yngre Præg. Topografien vidner overalt om sen vulkansk Virksomhed, Krater-formerne er udmærket vel bibeholdte, og Flora og Fauna maa vistnok betragtes som indvandret ved tilfældig Spredning over Havet, endskønt det ikke er udelukket, at en eller anden endemisk Art vil kunne paavises. At opkonstruere Billedet af den oprindelige Vegetation vil falde meget vanskeligt, da Kulturen sikkert har forandret det meste. Marken er bevokset med en mager Græsvegetation; kun i et Par af de største Kratere vokser endnu nogle

Cumberland Bay med Kolonien.

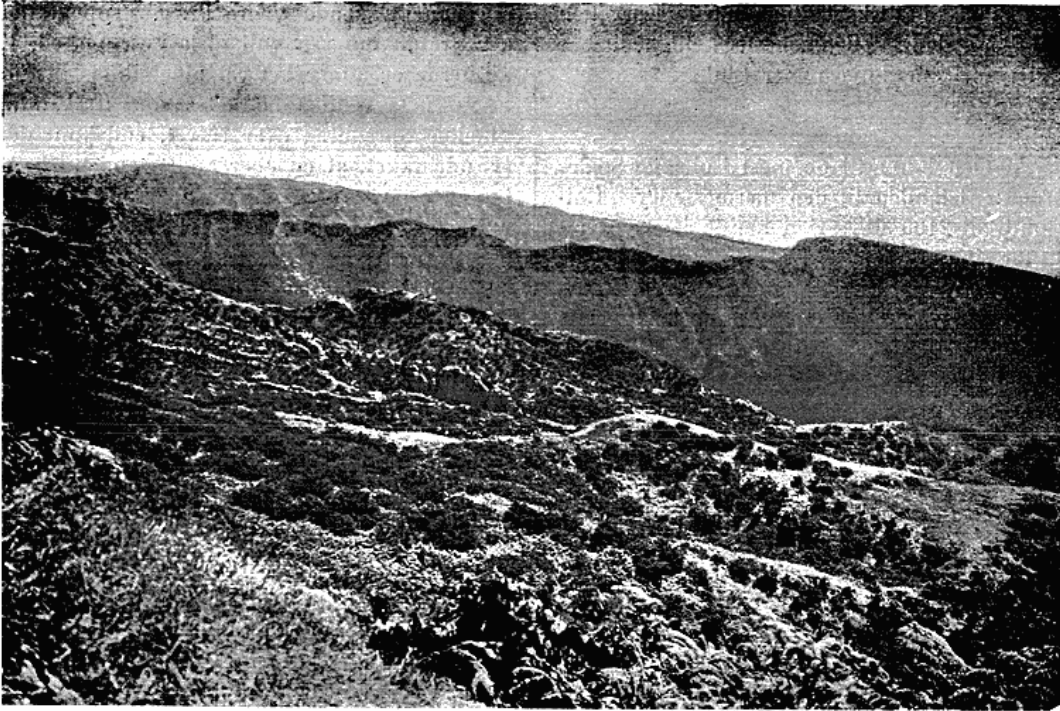
undersøge disse, vi maatte kun betragte dem med Turistens Nysgerrighed. De er for nylig bleven nøje undersøgt af en engelsk Ekspedition, og vi kan efter de foreløbige Meddelelser at dømme, vente meget interessante Resultater, der vil kaste nyt Lys over den Ø, som en Gang blev kaldt Stille Oceanens mærkeligste Plads.

Vort Kendskab til de biologiske Forhold havde hidtil været meget ubetydeligt og usikkert; forhaabentlig vil vore Samlinger bringe Rettelse paa dette Punkt. Det var efter Besøget paa Juan Fernandez af Betydning her, i den nærmeste Ø vesterud, at lære en Ø af ganske anden Type at kende, med

smaa Træer. Da Øen i 1722 blev opdaget, voksede disse, hovedsagelig en Sophora, vel ogsaa andre Steder, men Skov fandtes ikke. Græsser og Bregner er til Trods for det subtropiske Klima næsten det eneste Øen byder af Plantevækst, og Faunaen er meget fattig.

Vort Ophold paa Øen varede i 15 Dage; de forskellige Dele af dens 160 km² store Overflade blev besøgt. Da Naturen er meget ensartet, kan vore Studier antages at være tilstrækkelige for at give et rigtigt Billede af de almindelige biologiske Forhold.

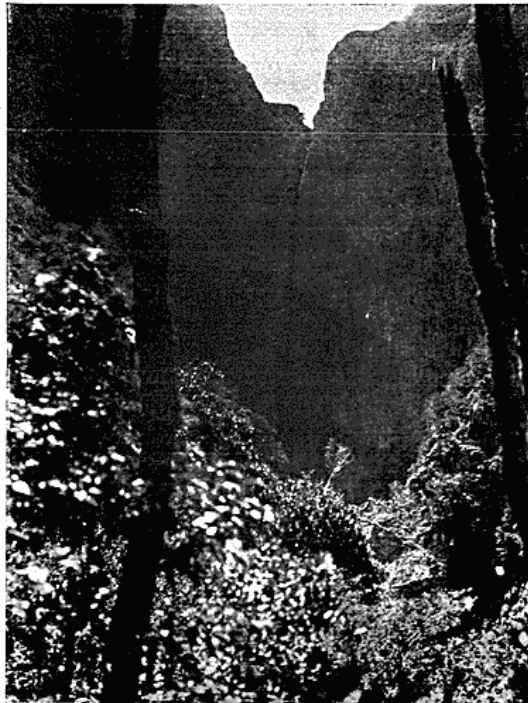
Den 19. Juli ankom vi atter til Fastlandet.

Fra Masafueras sønderskaarne Højdeplateau. — Den nærmeste Kløft er Vacasdalen; bag Kammen Casasdalen.

Medens Herr Bäckström gik tilbage til Masatierra for at komplettere sine Samlinger, foretog jeg med min Hustru Ture i det centrale Chile og studerede i Santiagos Museer de gamle Samlinger fra Øerne. I September foretog vi Hjemrejsen over Panama og New York og ankom i Begyndelsen af December til Sverige efter en Fraværelse af 14 Maaneder. Den, som interesserer sig for de besøgte Egne, vil finde en populær Beskrivelse i min Bog »Till Robinson-ön och världens änder«, der for nylig er udgiven fra det Bonnierske Forlag i Stockholm.

Hensigten med vor Rejse var ikke alene at gøre

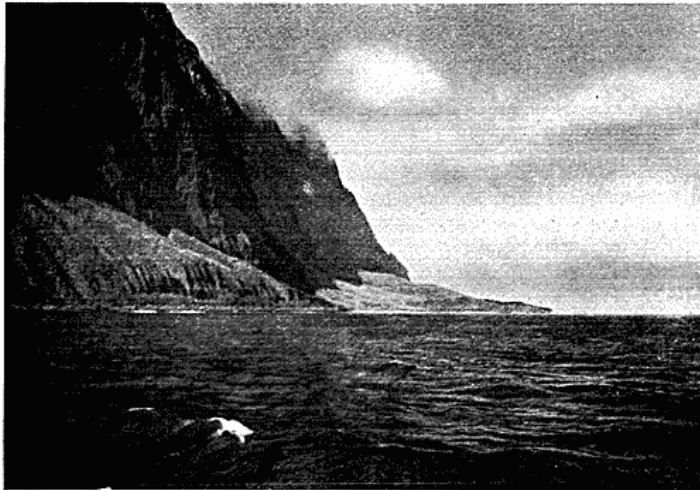
Kløft paa Masafueras Vestside.

faunistiske og floristiske, biologiske og systematiske Undersøgelser. Uden Tvivl har disse sin store Værdi, men de er i dette Tilfælde Midler til at faa noget andet, noget mere at vide, til at søge udgrunde Juan Fernandez Øernes Historie siden tertiær Tid. Vi har vistnok nu tilstrækkeligt Materiale til at komme paa det Rene med de forskellige Arters Slægtskabsforhold og paa denne Maade drage geografiske Slutninger. Vel er det sandt, at Biologer, der slaar Landbroer over Oceanerne kun fordi enkelte Smaadyr og Planter synes at forlange saadanne, der ifølge Udbredelsen af Ferskvandskrebs og Regnorme kon-

struerer palæogeografiske Kort over Verden lige fra dens Begyndelse, i de fleste Tilfælde mødes af megen Mistro fra Geografer og Geologers Side. Og man maa være mistroisk, fordi de palæogeografiske Spørgsmaal ikke kan løses af Biologer alene. Men paa den anden Side maa vi dog tage nødvendigt Hensyn til Biogeografernes Resultater. Det siger sig selv, at den fernandeziske Verden ikke kan forklares, hvis vi antager, at de geografiske Forhold altid har været de samme som nu, at Øerne dukkede op af Havet i Tertiærens senere Afsnit og fik sine Dyr og Planter fra de omliggende Lande med Strømme,

Landskab med Bregnetræer paa Masafucas Højdeplateau.

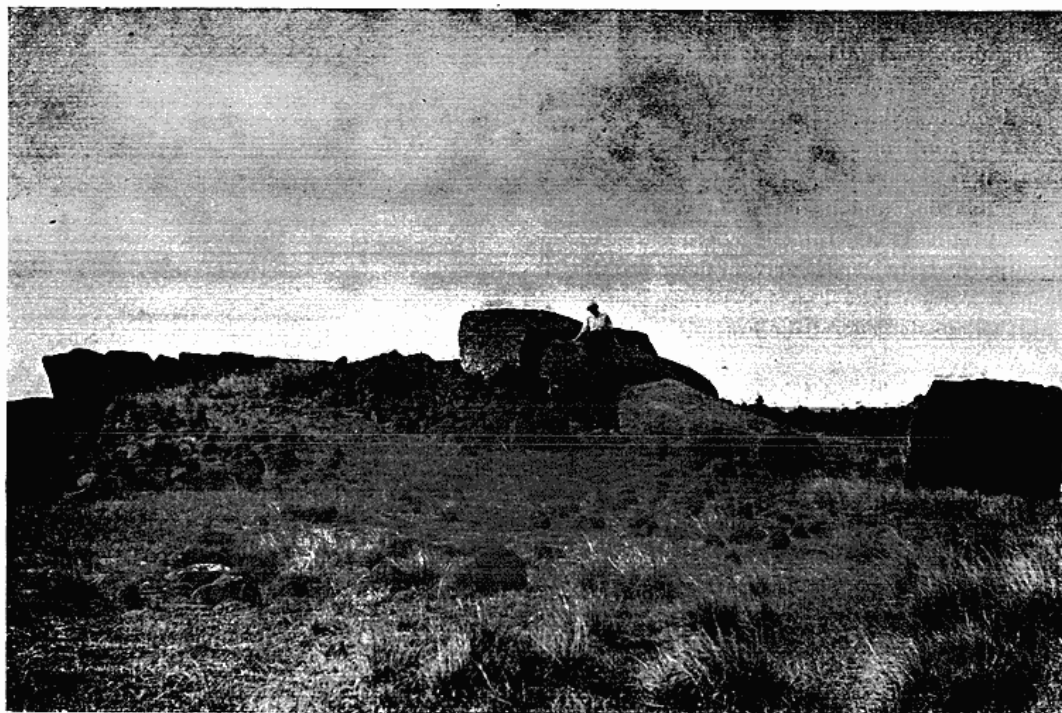
Vestskrånten paa Masafuera.

enkelte Relikter paa de forskellige Øer. Hypotesen om det uhyre pacifiske Kontinent vinder ikke megen Tiltro, den vilde jo næsten allfor let fjærne alle Vanskeligheder, men maaske skabe nye. Vi maa sandsynligvis lede Vandringerne ad lange Omveje. Enkelte Biologer vil tage sin Tilflugt til en nordlig Vej, der over Galápagos-Øerne og Kalifornien leder til Hawaii. Den maa dog betegnes som meget usikker — men det er dog en Kendsgerning, at der er et vist Slægtskab mellem det sidst nævnte Sted og vore Øer. Det er

Vinde og Fugle. Thi Forskellen mellem Øerne og Fastlandet vilde i saadant Tilfælde næppe være saa gennemgribende, som den nu er. Og, hvis Planter fra Nyezeeland, fra Polynesien o. s. v. førtes over Havet Tusinder af Mil for at lande paa Juan Fernandez — hvorfor er de da alle endemiske, hvorfor findes der ingen Arter fælles med disse vestlige Lande, undtagen en eller anden kosmopolitisk Form? Og vilde ikke saadanne vestlige Typer lige saa let naa Chilekysten? Vi maa antage Eksistensen af et oldpacifiskt Element, der ved Forbindelser, som nu ikke mere eksisterer, har vandret over det pacifiske Gebet og nu, sprængt og spredt, findes som

Landskab fra Paaske-Øen. — Vulkanen Katiki med Bikatorere

Paaske Øen: Stenterrasse med kuldfaldet Kæmpebillede, set fra Landsiden.

Kæmpestatuer paa Skraaningen af Vulkanen Rano Raraku Paaske-Øen.

nemmere at søge en Forbindelse mellem disse og Sydamerika. De ligger paa en dyb submarin Ryg, og paa denne rejser sig 500 Mil længere nordpaa de to smaa Klipper San Felix og San Ambrosio, der ogsaa har en ejendommelig endemisk Flora. De bathymetriske Forhold peger paa et vist Sammenhæng mellem denne Ryg og Sydchile. Rigtig nok maa man vogte sig for, paa saa svage Grunde at konstruere en Landforbindelse, men paa samme Tid har vi al Ret til at indrømme betydelige geografiske Forandringer af den sydamerikanske Vestkyst i tertiær Alder. Strækningen af denne Kyst afhænger jo fuldstændig af Anderne, og vi har slet ingen Anelse om, hvorledes denne Kyst saa ud, inden Bjærgkæden fandtes; dens Dannelse maa vel være kompenseret af betydelige Sænkninger paa et andet Sted. Øerne kan altsaa være en Rest af en Landmasse, der hang sammen med det sydlige Sydamerika, eller der maa have været et saadant Land omtrent der, hvor nu Øerne ligger, forbundet med Sydchile, men adskilt fra det øvrige Amerika, og da dette Land forsvandt, byggedes Øerne op og modtog de sidste Rester af dets Flora og Fauna — disse kan jo godt være ældre end den Mark, hvor

de nu lever, ligesom Floraen paa St. Helena sikkert er meget ældre end denne Ø.

Teorien om den direkte Landforbindelse mellem Sydamerika og det nyzeelandske Omraade over Antarktis vinder alt flere Tilhængere. Vor Opdagelse i 1902—03 af fossile Planter i Grahams Land var en værdifuld Støtte herfor, vi vil altsaa kunne skabe en Vandringsvej fra Nyzeeland til Juan Fernandez, der kan forklare meget om ogsaa ikke alt.

Jeg er gaaet noget ind paa disse Spørgsmaal for at vise, hvilke Problemer der fremdeles, efter at Samlingerne er bearbejdede, vil beskæftige os. De er umaadelig interessante, men paa samme Tid højst indviklede — der maa tages Hensyn til saa meget. Allerede for flere Aar siden søgte jeg at analysere Floraen og udskille dens Elementer (K. Svenska Vetenskapsakad. Handl. 1914); nu behersker jeg et meget større og bedre Materiale, og dertil kommer de zoologiske Samlinger. Jeg har ikke meget Haab om at komme til et uantasteligt Resultat; maaske vilde vi kunne føje en eneste lille Sten til den stolte Bygning, der hedder Stille-Havs-Omraadets geografiske Udvikling, en Bygning, hvis Konturer vi endnu er langt fra at kunne skønne.

Rejse- og Teltliv i Nord-Grønland.

Den etnografiske Ekspedition til Egedesminde-Distrikt 1918.

Af

Mag. scient. Kaj Birket-Smith.

I.

Indledning.

Skønt Vest-Grønlands Eskimoer har staaet under dansk Indflydelse i næsten 200 Aar, véd man i mange Henseender ikke mere om dem end om den yderst vanskeligt tilgængelige Stamme ved Kap York og langt mindre end om Østkystens Befolkning, der dog for største Delen først er blevet gæstet saa sent som i 1884. Det er ganske vist et Misforhold, men i Virkeligheden forstaaeligt nok.

Efter at Eskimoerne i Vest-Grønland en Del af det 16. og hele det 17. Aarhundrede igennem Gang paa Gang var blevet besøgte af engelske og danske

Ekspeditioner og af hollandske Hvalfangere, landede som bekennt Hans Egede i 1721 ved Godthaab, og fra den Tid begynder Civilisationen for Alvor at gennemtrænge den ældgamle, eskimoiske Kultur. Endnu før alt for store Ændringer var sket, nedtegnede til alt Held en Række interesserede og højt begavede Mænd, hvad de fandt bemærkelsesværdigt ved Vest-Grønlandernes Levevis, Redskaber og Tro. Navne som Egede'rne, Glahn, Dalager, Fabricius og — trods hans ikke faa Fejltagelser — ogsaa Cranz vil for Etnografen til alle Tider være knyttede til Forestillingen om uvurderlige Kildeskrifter. Imidlertid er det let forstaaeligt, at disse Arbejder ikke fuldt ud kan tilfredsstille den mo-